

har i de sidste 12 Aar givet $8\frac{1}{4}$ Mill. Kr., Gødningsfabrikkerne har i de sidste 6 Aar givet $9\frac{1}{4}$ Mill. Kr., de danske Spritfabrikker har i de sidste 10 Aar givet 5 Mill. Kr., Store Nordiske i de sidste 10 Aar 73 Mill. Kr., Københavns Telefonaktieselskab har i de sidste 5 Aar givet $15\frac{3}{4}$ Mill. Kr., Jysk Telefonselskab, det nordjyske og det sydjyske tilsammen, har i de sidste 4 Aar givet $2\frac{3}{4}$ Mill. Kr., Cikoriefabrikkerne har i de sidste 2 Aar givet $1\frac{1}{4}$ Mill. Kr., 8 Garverier i de sidste 2 Aar 11 Mill. Kr., deraf Ballin alene $8\frac{1}{2}$ Mill. Kr., 3 Oliefabrikker har i 1916 givet 10 Mill. Kr., deraf Aarhus Oliemølle alene $8\frac{1}{2}$ Mill. Kr., Arbejdernes Brændselsforsyning, Det danske Kulkompagni og Christiansholms Fabrikker har i de sidste 2 Aar givet godt og vel 10 Mill. Kr. Det er kolossale Beløb, der paa denne Maade tilflyder Kapitalen alene, og jeg kan ikke tro andet end, at den største Del af Befolkningen her i Landet er en Modstander af at fortsætte paa den gamle Maade og at lade ganske enkelte Mennesker tilrive sig en saa stor Del af Arbejdets Udbytte, saa meget mere som det selvfølgelig maa føre til Fattigdom af den simple Grund, at der ikke kan blive meget til hvert enkelt Menneske her i Landet, naar blot en lille Del tager saa meget, som Tilfældet har været her.

Jeg skal kort omtale enkelte af de Industrier, jeg har nævnt. Jeg føler mig ikke forpligtet til at omtale alle dem, der er anførte i vort Forslag, de er ogsaa kun nævnte rent eksempelvis. Jeg skal begynde med Sukkerfabrikkerne. Det var i 1911, at vi Socialdemokrater stillede Forslag om, at Staten skulde overtage de danske Sukkerfabrikker. Jeg vil minde om den Forhandling, som i den Anledning fandt Sted i Rigsdagen. Det daværende ærede Medlem fra Hornslet, Amtsforvalter N. P. Jensen, var Venstres Ordfører, og han erklærede ved den Lejlighed, at man selvfølgelig ikke nogen Sinds kunde have valgt et saa elendigt Tidspunkt til at overtage disse Fabrikker paa som netop 1911, thi ganske vist havde Fabrikkerne indtil den Tid tjent storartet — han dokumenterede meget udførligt, hvad de havde tjent —, men, sagde han, nu er det ogsaa forbi, nu gaar Brysseler-Konventionen i Stykker, og nu vil Rusland skylle sine mange Millioner

Pund Sukker ud over Europa, Sukkeret vil falde i Pris, og der vil komme elendige Tider for de danske Sukkerfabrikker, og derfor, hvis man vil gøre Staten noget daarligt, skal man følge Socialdemokraterne og overtage Fabrikkerne. Nu er der forløbet 7 Aar siden, og naar vi gør Resultatet op, viser det sig, at disse Fabrikker i de 7 Aar har haft et Overskud af 48 Mill. Kr., og disse 48 Mill. Kr. har de fordelt omtrent ligeligt mellem Aktionærerne og Roedyrkerne.

Der er sikkert intet Menneske, som er i Tvivl om, at Sukkerfabrikkerne er en fuldstændig Trust. Da vi i 1911 diskuterede Spørgsmaalet, var Sukkerfabrikken „Vestsjælland“ nylig blevet oprettet, og Venstres Ordfører gjorde sig store Forhaabninger om den Konkurrence, der vilde opstaa som Følge af Vestsjællands Sukkerfabrik.

Nu ved vi alle, at hvis Krigen ikke var kommet, vilde den Fabrik rimeligvis være gaaet ned og hjem, om ikke De danske Sukkerfabrikker havde forbarmet sig over den og opslugt den, og det er kun ved Statstilskud, den holdes i Gang og drives med nogenlunde Udbytte. Der er i Virkeligheden ikke nogen anden Sukkerfabrik, der har Betydning for Danmark, end De danske Sukkerfabrikker, det er en fuldstændig fortrøstet Virksomhed, og det er saare let for den danske Stat at overtage denne Virksomhed, det kan ikke volde Vanskelighed. Jeg finder ikke Anledning til at komme dybere ind paa hele dette Spørgsmaal, jeg noter kun, at Puddersukkeret, der i 1911 kostede 33 Øre, nu koster 59 Øre. Men, som sagt, den store Forhøjelse i Prisen har haft en tilsvarende Fordel for Fabrikkerne. Udbyttet er blevet ved at vokse. Nu er vi naaet dertil, at Staten paa det nærmeste skal garantere dem 8 Millioner. Det er det Minimum, de forlanger, man skal garantere dem hvert Aar. Det er i og for sig en højst aparte Udvikling. I Stedet for, at Fabrikkerne skulde være til Tjeneste for Samfundet, er man naaet dertil, at en saadan enkelt Institution er blevet saa mægtig, at den kan sige til Staten: Værsgodt, I har at sikre os saa meget, at vi har mindst 8 Millioner Kroner tilovers, ellers ønsker vi ikke at fortsætte Virksomheden.